

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla dr.Mészáros András ügyvéd által képviselt felperesnek dr.Horváth Ákos Milán ügyvéd által képviselt I.r., és II.r. alperesek ellen 8.200.000 forint kártérítés megfizetése iránt a Vas Megyei Bíróság előtt folyamatba tett perében Szombathelyen, 2009.évi október hó 7.napján 17.P.20.264/2008/38.szám alatt hozott ítélet ellen az I-II.r. alperesek részéről 39.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az I.r. alperes által a felperesnek 15 napon belül fizetendő marasztalás összegét 806.560 (nyolcszázhatvan-ötszázhatvan) forint tőketartozásra és ezen összegnek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira leszállítja.

Az I.r. alperes által a Magyar Állam javára az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására fizetendő feljegyzett elsőfokú eljárási illeték összegét 49.200 (negyvenkilencezer-kettőszáz) forintra leszállítja.

A felperes által a Magyar Állam javára az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét, 221.400 (kettőszázhuszonegyezer-négyszáz) forintra, valamint az állam terhén maradó feljegyzett elsőfokú eljárás illeték összegét 221.400 (kettőszázhuszonegyezer-négyszáz) forintra felemeli.

Ezt meghaladóan az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az I.r. alperes részére 51.250 (ötvenegyezer-kettőszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Ezt meghaladóan mindegyik peres fél viseli a saját másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I.r. alperest 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.708.345 forintot és ezen összeg után 2008.november 5.napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatokat. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A megyei bíróság a felperest 196.800 forint, az I.r. alperest 98.400 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére kötelezte azzal, hogy további 196.800 forint illeték az állam terhén marad. Kötelezte a felperest, 15 napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek 250.000 forint perköltséget .

A megyei bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes és a II.r. alperes házasságát a Szombathelyi Városi Bíróság P.20.769/2004/82.szám alatti ítéletével felbontotta, és a felperes és a II.r. alperes házastársi ingó vagyonközösségét megosztotta. A Vas Megyei Bíróság Pf.20.891/2006/6.számú ítéletében a Szombathelyi Városi Bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy a felperes és a II.r. alperes közös tulajdonát képező, **Helység 1** belterületén ...1.hrsz. alatt felvett, **Helység 1**, ...1 .szám alatti ingatlan vonatkozásában a felperes tulajdoni hányadát 61/100, a II.r. alperes tulajdoni hányadát 39/100-ra módosította. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Pfv.II.21.047/2007/3.számú ítéletében a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartotta.

A Szombathelyi Városi Bíróság, majd a Vas Megyei Bíróság előtt folyamatban volt házastársi vagyonközösséget megszüntető eljárásnak nem képezte tárgyát az "A" közjegyző előtt 1639/2003. számon kötött kölcsönszerződés, amelyet hitelezőként a "B" Bank, míg a felperes és az I. és II.r. alperesek adósként írtak alá. E kölcsönszerződésben a szerződő felek jelzálogjogot alapítottak a szombathelyi ...1.hrsz. alatti ingatlanra. A kölcsön célja a szerződés szerint a jelzálogjoggal terhelt ingatlan felújítása volt. A peres felek a kölcsönt a szerződésben kifejezésre juttatott céltól eltérően az I.r. alperes jáki ingatlanának befejezéséhez vették fel. Az I.r. alperes a II.r. alperes gyermeke a felperes nevelt gyermeke.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a peres felek között nem volt megállapodás arra nézve, a hitel miként került volna visszafizetésre. A megyei bíróság azt sem látta bizonyítottnak, hogy a felek megállapodtak volna a kötelezettség egymás közötti felosztásának arányáról. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a Pp.4.§./1/ bekezdésében írtakra figyelemmel a **Helység 1**-i Városi Bíróság B.313/2005.szám alatt folyamatban volt eljárásában hozott határozat indokolása a polgári perben eljáró elsőfokú bíróságot nem kötötte. Rámutatott, hogy a II.r. alperes által csatolt átvételi elismervények valódiságával kapcsolatban aggályok merülnek fel, így ezek a peres felek közötti megállapodás tényét nem támasztják alá, a II.r. alperes pedig korábbi a büntető eljárás során tett nyilatkozataihoz képest ellentmondó nyilatkozatokat tett a peres eljárás során.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján azt állapította meg, hogy a felperes valamint az I-II.r. alperesek hitelszerződés szerint fennálló kötelezettsége egymás között egyenlő arányban oszlott meg.

Az I.r. alperes 2004.január 20. és 2004.február 24.napja között mindössze 220 eurót törlesztett a hitelintézet felé, ezért a "B" Bank a szerződést 2004.december 21.napjával felmondta, egyúttal végrehajtási eljárást indított a szerződés alapján fennálló követelése behajtása iránt. Ennek során árverési értékesítésre került 5.740.000 forintos vételárért a jelzálogjoggal terhelt ...1.hrsz. alatti, a felperes és a II.r. alperes közös tulajdonát képező ingatlan, valamint a felperes külön tulajdonát képező **Helység 1** külterületén ...2. hrsz. alatt felvett ingatlan 255.000 forintos vételárért. Ezt meghaladóan a II.r. alperes letiltás útján megfizetett összesen 1.504.401 forintot, majd 2008.szeptember 8 és 2008.november 3-a között további 1.230.000 forintot . Az I.r. alperes összes teljesítése 440 euró volt.

Az elsőfokú bíróság a felperes Ptk.338.§./1/ bekezdésére alapított kereseti kérelmével kapcsolatban megállapította, hogy a felperes a peres felek egymás közötti viszonyában rá

jutó részhez képest 1.708.345 forinttal fizetett többet. Ennek során arra volt figyelemmel, hogy a bank által megküldött igazolás szerint az „össz hitel” 22.605 euró volt, ami 273 forintos árfolyamot alapul véve 6.171.165 forintnak felel meg. Rámutatott, hogy a II.r. alperes esetében is 2.057.055 forintos túlfizetés mutatkozik, ez azonban azért nem vehető a felperesi kereseti kérelem elbírálásakor figyelembe, mert az alperesek egymás közötti belső jogviszonyának rendezése nem volt a per tárgya. Az I.r. alperes összes teljesítése azonban nem érte el a fejenkénti jutó 2.057.055 forintot, így az I.r. alperes vonatkozásában a felperes kereseti kérelmét 1.708.345 forint erejéig találta alaposnak. Tekintettel arra, hogy a felperes eredeti kereseti kérelme 8.200.000 forint megfizetésére irányult a felperest 20 %-ban találta pernyertesnek és a perköltség viseléséről a Pp.81.§./1/ bekezdésére figyelemmel rendelkezett. E körben tekintettel volt arra is, hogy a felperest 50 %-os költségmentesség illeti meg.

Az elsőfokú ítélet ellen az I-II.r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, a felperesi kereseti kérelem elutasítását kérték, mert álláspontjuk szerint annak jogalapja sem alapos. Hivatkoztak arra, hogy a felperes az eredetileg előterjesztett kereseti kérelmében egyetemlegesen kérte marasztalni az I-II.r. alpereseket. Álláspontjuk szerint a Ptk.338.§. rendelkezéséből következően a kötelezettek egyetemlegessége az egymás közötti megtérítési jogviszonyban is fennmarad, így a felperes módosított kereseti kérelme - mely szerint a felperes külön-külön kérte marasztalni az I és II.r. alpereseket - eleve nem foghatott volna helyt. Sérelmezték, hogy az elsőfokú ítéletből nem derült ki, milyen jogcím alapján marasztalta az elsőfokú bíróság az I.r. alperest. Kiemelték, hogy a II.r. alperes az elsőfokú ítélet indokolása szerint is túlteljesített 2.456.746 forint erejéig.

A II.r. alperes teljesítésére figyelemmel az I és II.r. alperesek egyetemlegesen megfizették a rájuk fejenként eső 2.057.055 forintot, sőt összesítve 519.691 forintos túlfizetésük mutatkozik, így az elsőfokú bíróság törvénysértően járt el, amikor a II.r. alperes túlfizetését figyelmen kívül hagyva kötelezte az I.r. alperest. Vitatták, hogy az elszámolás alapja a 6.171.165 forintos, az elsőfokú bíróság által figyelembevett összeg lenne, tekintettel arra, hogy a felperes és az alperesek összes teljesítése 8.399.201 forintot tesz ki. Hivatkoztak arra, hogy a II.r. alperes jelentős túlfizetése úgy keletkezett, hogy az I.r. alperes az általa felvett kölcsönösszegből 800.000 forintot átadott a II.r. alperesnek a felperessel közös hitelek törlesztésére. Sérelmezték, hogy a megyei bíróság a végrehajtási költségeket az elszámolás során nem vette figyelembe. Hivatkoztak arra, hogy az elszámolás eredményeként a felperesnek kellene a II.r. alperes javára 748.401 forintos túlfizetést megtérítenie. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú ítéletben elfogadott I.r. alperesi teljesítés 440 eurós összegét növelni kell az I.r. alperes részéről a II.r. alperesnek nem vitatottan átadott 800.000 forinttal.

A másodfokú tárgyaláson a II.r. alperes 1.228.373 forint erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő az általa igazoltan eszközölt túlfizetésre tekintettel.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az ítélőtábla a fellebbezési kérelem korlátaira tekintettel bírálta felül, így abban kellett állást foglalnia, mennyiben megalapozott az elsőfokú bíróság által alkalmazott elszámolás elve és számszerűsége.

Előjáróban rámutat az ítélőtábla, alaptalanul hivatkoztak az alperesek fellebbezésükben arra, hogy az elsőfokú ítéletből nem állapítható meg, milyen jogcím alapján került sor az I. r. alperes marasztalására. A megyei bíróság ítéletének 9. és 14. oldalán a Ptk. 338.§ (1) bekezdését hívta fel az I. r. alperes kötelezésének jogalapjaként.

A perbeli elszámolás alapját képező hitelszerződést mind a felperes, mind az I-II.r. alperes adósként írta alá. A rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű, a Pp.206.§-ának megfelelő mérlegelésével állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek az I-II.r. alperesek, illetőleg a felperes nem bizonyították a hitel visszafizetésével kapcsolatos egymás közötti megállapodásának tényét.

Helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk.338.§./1/ bekezdése alapján amennyiben a felek között megállapodás nem született, és az alapjogviszonyból más nem következik, a felperes és az I-II.r. alperesek között a hitelszerződés alapján fennálló kötelezettség egyenlő arányban oszlik meg. Tévesen hivatkozott fellebbezésében az I-II.r. alperes arra, hogy a felperes kereseti kérelme a Ptk.338.§./1/ bekezdésére alapítottan csak akkor lett volna alapos, ha a felperes őket egyetemlegesen kéri marasztalni és ez esetben az elszámolás eredményeként az I-II.r. alperesnek nem áll fenn megtérítési kötelezettsége a felperes felé. A Ptk.338.§-ához fűzött kommentár szerint, ha a teherviselés arányában a kötelezettek nem állapodtak meg és az alapjogviszonyból sem lehetett az arányt megállapítani, a kötelezettség közöttük egyenlő arányban oszlik meg.

Miután az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott rendelkezése szerint a felperesnek nincs megítélt követelése a II.r. alperessel szemben, a II.r. alperesnek nincs milyen követelésbe beszámítania a másodfokú tárgyaláson hivatkozott 1.228.373 forintos követelését. A Ptk.296.§./1/ bekezdése szerint a beszámításnak ugyanis alapvető feltétele, hogy a beszámítani kért követeléssel szemben a másik fél részéről is fennálljon követelés.

Ezt meghaladóan a II.r. alperes beszámítási kifogása azért sem foghat helyt, mert a Pp.247.§./3/ bekezdése szerint a másodfokú eljárásban beszámítási kifogást csak akkor lehet előterjeszteni, ha azt az ellenfél elismeri, vagy ha a beszámítani kért követelés az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően járt le. Az alperes beszámítási kifogását a felperes nem ismerte el, és az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a II.r. alperes által beszámítani kért állítólagos túlfizetés olyan követelés a felperessel szemben, amely már az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően esedékessé vált.

Alaptalanul hivatkoztak az alperesek fellebbezésükben arra, hogy az I.r. alperes által a II.r. alperesnek átadott 800.000 forint további, az I.r. alperes esetében figyelembe veendő teljesítésként kell, hogy elszámolásra kerüljön. Az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatban mindössze annyi megállapítást tartalmaz, az I.r. alperes 2003.december 10.napján Ausztriában vette fel a kölcsönszerződésnek megfelelő 16.400 euró hitelösszeget és abból 800.000 forintot beváltott átadva a felperesnek és a II.r. alperesnek.

Sem az elsőfokú ítélet nem tartalmaz olyan megállapítást, sem a peradatokból nem vonható le az a következtetés, mely alapján a 800.000 forint az elsőfokú ítéletben elszámolt teljesítéseket meghaladóan további kifizetésként lenne figyelembe vehető a hitelintézet felé.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a Ptk.338.§./1/ bekezdése alapján az egy főre jutó kötelezettség összegét a bank által megküldött igazolás szerinti 22.605 euró értékével, vagyis 6.171.165 forint alapulvételével határozta meg.

A hitelszerződés alapján annak felmondásával a felperes és az I-II.r. alperesek nem csupán a hitel szerinti tőkeösszeget és ügyleti kamatot, hanem a késedelmi kamatot és a végrehajtási eljárás során felmerült költségeket is kötelesek voltak megfizetni figyelemmel a Ptk.293.§-ában foglaltakra. Így a felperes és az I-II.r. alperesek valamennyi -önkéntes, illetőleg a végrehajtási eljárásban javukra elszámolható - fizetésének alapul vételével kell meghatározni azt az összeget, amely a peres felek teljesítéseként figyelembe vehető és ez alapján kell kiszámolni a Ptk.338.§./1/ bekezdése szerinti egy főre jutó részt.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és a II.r. alperes közös tulajdonát képező ingatlan értékesítéséből 5.740.000 forint, a felperesi külön tulajdonában álló ingatlan értékesítéséből 255.000 forint, a II.r. alperes befizetésével 1.230.000 forint, a II.r. alperestől eszközölt levonások révén 1.504.401 forint, az I.r. alperes 440 eurós teljesítésére figyelemmel a 273 forintos árfolyam alapulvételével 120.120 forint került megfizetésre, így a felperes és az alperesek összes teljesítése 8.849.521 forintot tesz ki. Ennek az egy főre jutó összege 2.949.840 forint.

A felperes és a II.r. alperes közös tulajdonát képező ingatlan árverési vételárából a 61-39%-os tulajdoni hányadokra figyelemmel a felperes jutója helyesen 3.501.400 forint, míg a II.r. alperes jutója 2.238.600 forint.

Mindezek alapján az állapítható meg, hogy a felperes összesen 3.756.400 forintot teljesített (a 3.501.400 forint + a felperesi külön tulajdonban álló ingatlan 255.000 forintos árverési vételára) míg a II.r. alperes 4.973.001 forintot fizetett meg (1.504.401 forint levonások útján 1.230.000 forint befizetés, valamint a közös tulajdonú ingatlanból a II.r. alperesre jutó 2.238.600 forint). Az I.r. alperes összesen 120.120 forintot teljesített. A 2.949.840 forintos jutóra figyelemmel a felperes részéről 806.560 forint túlfizetés állapítható meg. Tekintettel az elsőfokú bíróság által helyesen értelmezett Ptk.338.§./1/ bekezdésében írtakra a felperesnek a megtérítési igénye az I.r. alperessel szemben alapos, mert a II.r. alperes esetében is túlfizetés mutatkozik. Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesek egymás közötti elszámolási viszonya nem képezheti a jelen per tárgyát.

Mindezekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet a Ptk.253.§./2/ bekezdése alapján megváltoztatta, és az I.r. alperes kötelezését 806.560 forintra leszállította.

Az eredeti kereseti kérelemben megjelölt 8.200.000 forintos követeléshez képest a felperes 10 %-ban lett pernyertes, így az elsőfokú eljárás költségeit a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján a felek úgy viselik, hogy az I.r. alperes 49.200 forint, a felperes 221.400 forint eljárási illetéket köteles megfizetni a Magyar Állam javára, míg további 221.400 forint eljárási illeték marad az állam terhén, a felperes 50 %-os mértékű személyes költségmentességére figyelemmel. (Pp.253.§./3/ bekezdés)

A felperes a másodfokú eljárásban 50 %-ban pervesztes lett, így az alperesek által lerótt 102.500 forintos illetékből a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.81.§./1/ bekezdése alapján 51.250 forintot köteles az I.r. alperes részére megfizetni. Ezt meghaladóan - az

egyenlő pervesztes-pernyertes arányra - a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Győr, 2010. évi október hó 7. napján

Dr.Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr.Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró